

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/8/2022
Identifikačné číslo spisu:	6610219267
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6610219267.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Z. Y. R., bývajúceho v W., M. V., 2/ I.. T. R., bývajúceho v W., M. V., 3/ I.. G. R., bývajúcej v W., M. V., všetci zastúpení JUDr. Jánom Sitarčíkom, advokátom so sídlom v Lučenci, Dr. Herza 20, proti žalovanej Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Lučenec, so sídlom v Lučenci, Námestie republiky 15, IČO: 37 954 571, zastúpenej JUDr. Róbertom Gombalom, advokátom so sídlom v Lučenci, Ulica P. Rádayho 14/A, o zaplatenie 53.322,85 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 5C/211/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. júla 2021 sp.zn. 16Co/50/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalobcovia 2/ a 3/ nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 . Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. marca 2020 č.k. 5C/211/2010-683 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 8.341,50 eur z titulu bolestného, sumu 23.655,- eur z titulu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I); žalobu žalobcov 2/ a 3/ o zaplatenie bolestného 8.341,50 eur a sťaženia spoločenského uplatnenia 23.655,- eur zamietol (výrok II); žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (výrok III); žalobcom 2/ a 3/ uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (výrok IV); žalobu žalobcov 1/, 2/, 3/ o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur a vecných nákladov vo výške 1.326,35 eur zamietol (výrok V); žalobcom 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (výrok VI). Žalovanej uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania v rozsahu 33,33% (výrok VII); žalobcovi 2/ uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania v rozsahu 33,33% (výrok VIII); žalobkyni 3/ uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania v rozsahu

33,33% (výrok IX).

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vo vzťahu k nárokom žalobcu 1/ ako poškodeného boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaná nezistila skutočnú príčinu nepriaznivého pooperačného stavu u žalobcu 1/, nevyčerpala všetky možnosti diagnostiky a liečby (neopakovala CT vyšetrenie, prípadne aj sonografické vyšetrenie za prítomnosti skúsenejšieho sonografistu, resp. konzília lekárov), na základe realizovaných sonografických vyšetrení nesprávne určila žalobcovi 1/ diagnózu, a teda v dôsledku nezistenia pravej príčiny neustále zhoršujúceho sa stavu u žalobcu 1/ nereagovala včasným operačným zákrokom k odstráneniu abscesu vzniknutého v dutine brušnej u žalobcu 1/, čím mohlo dôjsť k eliminácii nepriaznivých zdravotných následkov u žalobcu 1/, pričom nemožno opomenúť ani fakt, že 1. operačný zákrok bol vykonaný bez získania písomného informovaného súhlasu zo strany zákonných zástupcov žalobcu 1/. Námitku zaujatosti podanú žalovanou proti znaleckému posudku č. 99002/2017 podanému znaleckým ústavom forensic.sk (ďalej len „posudok ústavu“) vyhodnotil ako nedôvodnú a ničím nepreukázanú. Stranou predložený znalecký posudok spĺňal podľa názoru súdu prvej inštancie všetky náležitosti posudku v zmysle zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a bol opatrený znaleckou doložkou. Znalci, ktorí ho vypracovali, nevzniesli námitku zaujatosti voči stranám sporu a súd nezistil nijaké prepojenie medzi osobami znalcov, znaleckým ústavom a stranami sporu. Keďže sa nepodarilo ani napriek vykonanej konfrontácii znalcov úplne odstrániť všetky rozpory medzi znaleckým posudkom ústavu a znaleckým posudkom podaným súdom ustanoveným znalcom C.. I.. C. W., X., súd prvej inštancie sa priklonil k záverom znaleckého posudku ústavu. Tento svoj postup zdôvodnil tým, že posudok ústavu vychádzal zo všetkých znaleckých úkonov vypracovaných v súvislosti s poskytnutím zdravotnej starostlivosti žalobcovi 1/, na jeho vypracovaní spolupracovali štyria znalci ústavu, posudok bol vypracovaný na vysokej odbornej a profesionálnej úrovni, podrobne opisoval a odôvodňoval, ako znalci dospeli k jednotlivým zisteniam. Súd vzal tiež do úvahy, že znalci ústavu na pojednávaní odpovedali bez zaváhania na všetky položené otázky, pričom zdôraznil, že znalecké ústavy vypracúvajú posudky v obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie.

K nárokom uplatneným žalobcami 2/ a 3/ uviedol, že náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovaná v zmysle zákona č. 437/2004 Zb. a ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka sa viaže výlučne na osobu poškodeného, v tomto prípade žalobcu 1/, preto žalobu v tejto časti pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcov zamietol. Výšku bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo vzťahu k žalobcovi 1/ určil súd v súlade s bodovým hodnotením znalcov za bolesť v počte 670 bodov a za sťaženie spoločenského uplatnenia v počte 1900 bodov. Zároveň konštatoval, že boli splnené predpoklady na zvýšenie bodového hodnotenia za bolesť o 100%. V časti nároku na náhradu vecnej škody v sume 1,326,35 eur súd žalobu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol z dôvodu, že neboli splnené predpoklady pre jej priznanie v zmysle § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v súlade so zásadou pomeru úspechu a neúspechu strán sporu. Rovnako rozhodol podľa pomeru neúspechu strán v spore aj o náhrade trov konania, ktoré vznikli štátu v súvislosti s podaným znaleckým posudkom.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. júla 2021 sp.zn. 16Co/50/2020 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I, III a VII potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1, 2 CSP), vo zvyšku zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ trovy odvolacieho konania v celom rozsahu (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nezistil žiadne pochybenia súdu prvej inštancie pri vyhodnotení dokazovania a ani v jeho právnych záveroch. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie považoval za zrozumiteľné, dostatočné a vecne správne, preto naň v celom rozsahu odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Zdôraznil, že k vzniku škody na zdraví u žalobcu 1/ nedošlo vykonaním operácie žalobcu 1/ (súd uznal, že indikácia k operačnému zákroku bola zo strany operátora správna), k poškodeniu jeho zdravia však došlo v ďalšom konaní poskytovateľa zdravotnej starostlivosti pri pooperačnej starostlivosti o pacienta. Postup žalovaného v tomto smere síce súd prvej inštancie tiež uznal za „lege artis“ (okrem postupu pri písomnom vyžiadaní informovaného

súhlasu k operácii, ktorý postup ale nebol v priamej príčinnej súvislosti s pooperačnými ťažkosťami žalobcu 1/), avšak mieru pochybenia žalovanej konštatoval na úrovni „vitium artis”, teda poškodenia pacienta pri nevyčerpaní všetkých možností diagnostiky a liečby. Pooperačný priebeh liečby a komplikácie u poškodeného pacienta aj podľa názoru odvolacieho súdu presiahli úroveň prípustného medicínskeho rizika pri správnom postupe liečby. Súd prvej inštancie v konaní riadne odôvodnil aj tú skutočnosť, prečo pri existencii dvoch protichodných znaleckých posudkov vzal za podklad pre svoje rozhodnutie práve znalecký posudok ústavu a prečo pri rozhodovaní neprihliadol na znalecký posudok C.. I.. W., X.., odvolací súd sa s týmto odôvodnením stotožnil.

Námietku žalovanej o zaujatosti znaleckého ústavu forensic.sk len z dôvodu, že tento znalecký ústav podal viac než jeden znalecký posudok, vyhodnotil odvolací súd ako bezdôvodnú. Navyše tento ústav podal už skôr obsahovo takmer totožný znalecký posudok ešte v čase, keď žalobca 2/ ešte nebol riaditeľom OKP OR PZ Lučenec. Okrem toho by to znamenalo, že zákonite by musel byť zaujatý aj ktorýkoľvek iný znalecký ústav alebo znalec, ktorý pre Okresné riaditeľstvo PZ v Lučenci podával znalecké posudky. Odvolací súd nezistil pochybenie znaleckého ústavu forensic.sk ani pri vyčíslení bodového hodnotenia odškodnenia za bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu 1/. Konštatoval, že obsah odvolania žalovanej je v podstate totožný s jej vyjadreniami v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, pričom na jej námietky už odpovedal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, preto odôvodnenie tohto rozhodnutia bolo úplné aj vo vzťahu k obsahu odvolania. Žalovaná v odvolaní neuvádza žiadne podstatné nové relevantné skutočnosti, na ktoré by nereagoval už súd prvej inštancie a poukázal na ustanovenia § 132 ods. 2 a § 154 CSP. Keďže odvolanie žalovanej nesmerovalo voči ostatným výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd v tejto časti ponechal jeho rozhodnutie nedotknuté.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP pre porušenie práva na spravodlivý proces a tiež pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu došlo podľa jej názoru tým, že odvolací súd pri vyhodnocovaní námietky žalovanej o nedostatkoch pri hodnotení vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie neodpovedal na jej odvolacie námietky týkajúce sa dôvodov, prečo mal súd vychádzať zo znaleckého posudku C.. I.. W., X.. a nie z posudku ústavu. Odvolací súd opomenul vyhodnotiť aj iné v odvolaní žalovanou označené skutočnosti (bod 2 odvolania) svedčiace o zaujatosti súkromného znaleckého posudku. Bez odpovede ostala aj odvolacia námietka, že neexistuje dôvod na odškodnenie bolesti u žalobcu 1/, pretože netrpel a ani netrpí takými trvalým následkami na zdraví, s ktorými svoje nároky spájal a ktoré boli ustálené posudkom ústavu. Zároveň sa nikdy nepreukázalo, že žalobca 1/ trpel chronickou pankreatitídou, čo žalovaná namietala v odvolaní v bode 6.3. Súdom ustanovený znalec C.. I.. W., X.. konštatoval, že žalobcovi 1/ neprináleží žiadne bodové ohodnotenie, čo sa týka sťaženia spoločenského uplatnenia a ani ústav pri výsluchu znalcov neuviedol, že by u žalobcu 1/ vedel v súčasnosti potvrdiť ochorenie chronickou pankreatitídou, preto ani nemohli byť správne určené body za položku 311 a následné 100% zvýšenie hodnotenia súdom. Za neprípustné považovala, aby táto diagnóza bola rovnako obodovaná už len za samotné zrasty, ktoré aj podľa ústavu len môžu u žalobcu 1/ vyvolať recidívu ileózneho stavu, pričom však u žalobcu 1/ od roku 2009 nebol preukázaný žiadny prípad takéhoto stavu a okrem toho žalobcovi 1/ boli zrasty operáciou rozrušené a teda sa nepotvrdila ani existencia samotných zrástov. Odvolací súd sa nevyjadril žiadnym spôsobom ku konkrétnym dôkazom označeným žalovanou v odvolaní (v bode 6.1) a namietanému nesprávnemu hodnoteniu týchto dôkazov súdom prvej inštancie. Konkrétne sa jednalo o dôkazy, z ktorých vyplývala správnosť poskytovania zdravotnej starostlivosti žalobcovi 1/. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu preto považovala za nedostatočné a nepreskúmateľné.

Dovolateľka zotrvala na názore, že znalecký posudok vypracovaný ústavom je zaujatý, pretože už posudzoval poskytovanie zdravotnej starostlivosti v rámci trestného konania a jeho znalec vypovedal ako svedok, pričom žalobca 2/ bol v tom čase vo vedení Okresného riaditeľstva PZ Lučenec a bol vylúčený z trestnej veci z dôvodu zaujatosti. Posudok nevychádzal z odborných záverov, ktoré boli v rámci sporu zabezpečené do roku 2017, samotný posudok a ani znalci ústavu nikdy nevedeli označiť konkrétny non

lege artis postup žalovanej. Tým, že odvolací súd nevyhodnotil odvolacie námietky žalovanej a len formálne poukázal na správnosť záverov súdu prvej inštancie s poukazom na to, že na ne reagoval už súd prvej inštancie, porušil právo žalovanej na spravodlivý proces, nakoľko žalovaná mohla reagovať na závery súdu prvej inštancie prvýkrát až v odvolaní, preto sa nimi mal odvolací súd zaoberať.

K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom dovolateľka uviedla, že napadnutým rozhodnutím došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia protiprávnosti konania poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a to tým, že súdy z právne nedefinovaného pojmu „vitium artis” nedôvodne vyvodili zodpovednosť žalovanej za škodu na zdraví žalobcu 1/ v zmysle presiahnutia úrovne prípustného medicínskeho rizika pri správnom postupe liečby. Bola toho názoru, že na strane žalovanej nedošlo k porušeniu právnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z.z.”), ktoré jediné ustanovenie upravuje, čo sa rozumie pod správnym poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Keďže v spore nikto neoznačil konkrétne medicínske pochybenie žalovanej, ktoré by sa vymykalo kritériám ustanovenia § 4 cit. zákona, súd nemal vychádzať z právne nedefinovaného pojmu „vitium artis”, ktorý zaviedol do hodnotenia znalecký ústav, pričom tento pojem spojil s argumentáciou o presiahnutí úrovne medicínskeho rizika pri správnom postupe liečby. Tým, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na tomto závere, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú predstavuje rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 168/2010. V zmysle ustálenej praxe dovolacieho súdu je potrebné, aby súd vždy skúmal, či poskytovateľ zdravotnej starostlivosti porušil konkrétnu právnu povinnosť alebo nie a až so zistením porušenia konkrétnej povinnosti je možné spájať zodpovednosť za vznik škody. Podľa dovolateľky tak v súlade s touto ustálenou praxou dovolacieho súdu za situácie, že poskytovateľ postupoval pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti správne, súčasne nikdy nemožno konštatovať zodpovednosť, a to ani v prípade, že došlo k presiahnutiu úrovne prípustného medicínskeho rizika. Dodala, že podľa jej názoru v tomto prípade nedošlo ani k presiahnutiu úrovne medicínskeho rizika, pretože zápal slepého čreva je najčastejšie zápalové ochorenie dutiny brušnej a má najväčší počet pooperačných komplikácií.

Poukázala tiež na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky 25Cdo/3386/2018 a 25Cdo/4223/2009, z ktorých vyplýva záver, že prípadné uplatnenie zodpovednosti za „vitium artis” bolo vždy spojené so zistenou chybou operátora, teda v oboch prípadoch bola vždy zistená chyba v inak celkom správnom postupe. Keďže v konaní nebolo preukázané pochybenie žalovanej a konanie non lege artis, súdy nemohli správne ustáliť zodpovednosť žalovanej za vznik škody. Pokiaľ súd prvej inštancie aplikoval v súvislosti s pojmom „vitium artis” výklad, že ide o poškodenie pacienta pri nevyčerpaní všetkých možností diagnostiky a liečby, ide taktiež o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle záverov rozhodnutia 6Cdo 168/2010, ktoré takéto pochybenie považuje za postup „non lege artis” a nedá sa stotožňovať s pojmom „vitium artis”. Zároveň si takéto konštatovanie vyžaduje konkrétne zistenie postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, čo je však v rozpore s konštatovaním odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí, že pri liečbe žalobcu 1/ nebolo zistené žiadne pochybenie. Nevyužitie opakovaného CT a nesprávne hodnotenie sonografického vyšetrenia z 30. septembra 2007 sa za takýto postup nedá považovať. Z týchto dôvodov navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila trovy dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že rozhodnutia súdov nižších stupňov považujú za vecne správne a sú presvedčení, že postupom a konaním súdov nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu znaleckého posudku C.. I.. W., X., je zrejmé jeho zaujatosť v prospech žalovanej. K námietkam zaujatosti znaleckého ústavu uviedli, že žalobcu 2/ v čase poskytnutia zdravotnej starostlivosti žalobcovi 1/ nebol riaditeľom odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci, ale pracoval na oddelení skráteného vyšetrovania a preto ani teoreticky nemal možnosť zasahovať do vyšetrovania. Po nástupe do funkcie riaditeľa sám namietal svoju možnú zaujatosť v predmetnej veci a vec bola postúpená na Okresné riaditeľstvo PZ v Rimavskej Sobote. Upozornili na tú skutočnosť, že v trestnom konaní podávala znalecký posudok znalecká organizácia forensic.sk a v

civilnom konaní Znalecký ústav forensic.sk. Zotrvali na názore, že príčinou zlého zdravotného stavu žalobcu 1/ bola nesprávna a nedostatočná diagnostika, pričom žalobca 1/ bol prevezený do nemocnice v Banskej Bystrici len na naliehanie rodičov, kde mu zachránili život. Z tohto poškodenia má žalobca 1/ trvalé následky, čo bolo potvrdené viacerými medicínskymi autoritami. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a v prípade, ak by dovolací súd vo veci konal, navrhli, aby dovolanie zamietol podľa § 451 ods. 1 CSP a priznal žalobcom trovy dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021) nie strany sporu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr restriktívny výklad (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Dovolateľka predovšetkým namietala samotné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré považovala za nedostatočné a nepreskúmateľné, neodpovedajúce na jej odvolaciu argumentáciu.

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Treba mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

16. V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením, na ktoré odkázal v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Práve ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu využiť možnosť tzv. skráteného odôvodnenia vlastného rozhodnutia, pričom táto forma odôvodnenia spĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia z pohľadu práva na spravodlivé súdne konanie. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

17. Dovoláním napádaný rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že súd prvej inštancie a odvolací súd svoje rozhodnutia neodôvodnili spôsobom zodpovedajúcim zákonu. K jednotlivým konkrétnym dovolacím námietkam v rámci žalovanou vytýkaných nedostatkov v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza nasledovné.

18. Súd prvej inštancie v bode 87 rozsudku dostatočne vysvetlil, prečo nepovažoval námietky žalovanej týkajúce sa zaujatosti znaleckého ústavu a skutočnosti, že ide o znalecký posudok predložený stranou v spore, za relevantné a v bode 89 rovnako primeraným spôsobom ozrejmil, z akých dôvodov považoval

pre rozhodnutie v spore za rozhodné práve výsledky znaleckého dokazovania ústavom. Odvolací súd reagoval na odvoláciu argumentáciu žalovanej v tomto smere na str. 19 v bode 30 svojho rozhodnutia, pričom sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v plnom rozsahu, uvedenému postupu nie je možné nič vyčítať, najmä pokiaľ námietky žalovanej nemali vplyv na správnosť postupu súdu prvej inštancie, boli jeho rozhodnutím priamo riešené a zodpovedané a odvolací súd prijaté riešenia a ich odôvodnenie považoval za vecne správne a odvolacie argumenty za nespôsobilé spochybniť správnosť úvah súdu prvej inštancie.

19. Uvedenými námietkami procesných pochybení súdu sa dovolateľka v skutočnosti snaží predostrieť dôvody, pre ktoré mal súd prvej inštancie prikladať väčšiu váhu znaleckému posudku vypracovanému súdom ustanoveným znalcom, tu však treba zdôrazniť, že Civilný sporový poriadok nevychádza z teórie väčšej či menšej dôkaznej sily toho ktorého dôkazného prostriedku, a zároveň záver súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, ktorý v prejednávanom prípade primerane vysvetlí, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne. (I. ÚS 275/2019) Napokon treba poznamenať, že záver súdu o tom, či došlo k porušeniu povinnosti žalovanou a k postupu „non lege artis”, ktorý záver žalovaná týmto spôsobom spochybňuje, je vecou právneho posúdenia veci súdom a nie otázkou posudzovanou a riešenou znalcom.

20. Pokiaľ ide o otázku vylúčenia znalca v konaní pre jeho zaujatosť, ustanovenie § 59 CSP odkazuje na primerané použitie ustanovenia § 49 a nasl. CSP. Zároveň sú dôvody vylúčenia znalca zakotvené aj v ustanovení v § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch”). V prípade znalca ale nie je možné primerane použiť ustanovenie § 49 ods. 2 CSP, pretože toto ustanovenie sa vzťahuje výlučne k osobe sudcu rozhodujúceho v spore a k samotnému rozhodovaciemu procesu. Znalec v konaní len podáva odborné vyjadrenie k určitej otázke, pričom sa v rámci svojej činnosti ani nemôže vyjadriť k otázkam právnym a právnomu posúdeniu sporu, ktoré patrí výlučne a zásadne len súdu. Na rozhodovacom procese sa znalec nepodieľa a preto ani nemôže byť vylúčený z konania podľa § 49 ods. 2 CSP.

21. Samotná skutočnosť, že znalec podal znalecký posudok už v rámci trestného konania, bez ďalšieho automaticky nezakladá jeho zaujatosť pri podávaní následného znaleckého posudku v inom konaní a to ani len z dôvodu, že sa už oboznámil so skutočnosťami týkajúcimi sa posudzovanej otázky. Znalcom môže byť len osoba bezúhonná a odborne spôsobilá, ktorá zároveň zložila sľub do rúk ministra spravodlivosti (§ 5 zákona o znalcoch). V rámci zloženého sľubu sa znalec zaväzuje okrem iného dodržiavať aj mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvie pri výkone svojej odbornej činnosti. Zákon o znalcoch neobsahuje žiadnu výslovnú úpravu o vylúčení znalca len z dôvodu, že už skôr podal znalecký posudok v tej istej veci pre iný subjekt, či už verejného alebo súkromného sektora. Hoci znalec posudzuje tú istú udalosť v rámci trestného konania a samozrejme sa oboznámi so skutočnosťami, ktoré môže použiť následne pri podaní znaleckého posudku na základe objednávky strany sporu v civilnom konaní, získanie a použitie týchto informácií v rámci podania následného znaleckého posudku nie je možné automaticky vyhodnotiť ako dôvod zakladajúci pochybnosť o jeho zaujatosti z hľadiska ustanovenia § 49 ods. 1 CSP v spojení s § 11 ods. 1 zákona o znalcoch. Stále ide len o výkon znaleckej činnosti a odborné posúdenie určitej otázky, ktoré je síce podkladom pre súdne rozhodnutie, avšak nerieši samotný súdom posudzovaný nárok. Niet dôvodu, prečo by znalec mal v rámci posúdenia tej istej odbornej otázky v rámci dvoch po sebe nasledujúcich konaní, pristupovať k ich riešeniu odlišne, ako to naznačuje žalovaná. Práve naopak, javí sa takáto situácia z pohľadu detailnejšieho obrazu znalca na posudzovaný prípad ako prínosná. Pokiaľ by z tohto dôvodu znalec mal subjektívnu vedomosť zakladajúcu objektívne pochybnosti o jeho nezaujatosti, je povinný postupovať v zmysle § 11 ods. 2 zákona o znalcoch a bezodkladne to oznámiť zadávateľovi posudku. V prejednávanej veci žiaden zo znalcov, ktorí pracovali na znaleckom posudku ústavu, nič také neurobil. Len tvrdenie žalovanej o zaujatosti znalcov bez ďalšieho nemôže objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti znalca. Ani dovolací súd tak nezistil existenciu takých relevantných okolností, ktoré by viedli k vylúčeniu

znalcov ústavu z podania znaleckého posudku v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Dovolací súd preto považuje námietky žalovanej v tomto smere za nespôsobilé spochybniť záver súdov o nezaujatosti znalcov ústavu a odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 87 str. 39 za dostatočné.

22. Napokon i prípadná samotná (ne)správnosť odborných záverov znaleckého posudku, ktoré žalovaná namieta a s ktorými nesúhlasí, nie je relevantným dôvodom zakladajúcim pochybnosti o nezaujatosti znalcov podávajúcich posudok. Z tohto dôvodu ani odvolací súd nebol povinný zaujať osobitné stanovisko k jej odvolacím námietkam, keďže boli vyhodnotené v rámci námietok o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ako takeého.

23. Napokon dovolateľka namietala, že odvolací súd sa nezaoberal jej odvolacími námietkami, ktorými vyvracala existenciu ochorenia u žalobcu 1/ ako dôvodu pre odškodnenie vytrpenej bolesti a pre priznanie náhrady za trvalé následky na jeho zdraví. Ani táto námietka však nie je dôvodná, keďže súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia v bodoch 93 a 94, na ktoré odvolací súd odkázal, jasne a zreteľne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k prijatiu záveru o zodpovednosti žalovanej za škodu na zdraví u žalobcu 1/ a výslovne označil konanie žalovanej, ktoré považoval za protiprávne. Súd prvej inštancie pri určení bodového ohodnotenia vychádzal zo znaleckého posudku ústavu č. 99002/2017 z 1. marca 2017 a jeho záverov, pričom v bode 89 rozsudku zdôvodnil, prečo práve závery tohto znaleckého posudku vzal za základ svojho rozhodnutia.

24. V bode 3 na str. 45 tohto posudku znalci uviedli, že z hľadiska trvalých následkov u žalobcu 1/ je to najmä chronický zápal podžalúdkovej žľazy, tendencia k ileóznym stavom (črevnej nepriechodnosti) v dôsledku zrastov v dutine brušnej po opakovaných operačných zákrokoch a možná bolestivosť a pocit nepohody pri fyzickej aktivite vyplývajúcej z jazvy na bruchu. V návrhu na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa položky 311 - porušenie funkcie zažívacích orgánov podľa stupňa poruchy výživy (zrasty, chronická pankreatitída) 850 bodov. Položka 311 bola obodovaná aj v znaleckom posudku C.. I.. W., X.. (viď str. 6 znaleckého posudku z 20. februára 2015, č.l. 338 spisu). Na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 11. februára 2020 sa súd zaoberal otázkami práve súvisiacimi s námietkami žalovanej v tomto smere a vypočul znalcov I.. I., C.., S.. I.. D., X.. i C.. I.. W., X.. s tým, že v rozhodnutí sa priklonil k záverom zo znaleckého posudku ústavu. Znalcami stanovená diagnóza u žalobcu 1/ vychádzala z operačného nálezu nemocnice v Banskej Bystrici, zdravotnej dokumentácie žalobcu 1/ a bola stanovená aj samotnou nemocnicou v Lučenci na chirurgickom oddelení (viď výsluch svedka I.. I., C.. v rámci trestného konania dňa 17. marca 2007, tiež výsluch dňa 11. februára 2020 str. 565, znalecký posudok ústavu str. 16 posledný odsek, str. 425 spisu). Obdobne ako znalci ústavu diagnostikovala chronickú pankreatitídu I.. R. R., internistka (viď lekárska správa zo dňa 18. októbra 2017, č.l. 596 spisu). Zároveň z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca 1/ bol opakovane reoperovaný dňa 11. októbra 2007 s nálezom nekrotizujúcej pankreatitídy a 27. októbra 2007 pre ileózny stav, opakované ileózne stavy v roku 2009 (viď správa z 20. februára 2017 S.. I.. D., X.., str. 595 spisu). Na pojednávaní dňa 11. februára 2020 I.. I. vysvetlil, ako pristúpili k bodovému ohodnoteniu následkov u žalobcu 1/ a uviedol, že vznikol následok, ktorý je možné odškodiť prirovnaním jednotlivých položiek, ktoré umožňuje zákon č. 437/2004 Z.z. a to preto, že na uvedenú nozokologickú jednotku - apendicitu bola aplikovaná štandardná liečba, avšak s následkom presahujúcim rámec komplikácií pri operácii apendixu (str. 651-652 spisu). Na otázky súdu ďalej uviedol, že u žalobcu 1/ ide o stav, ktorý môže aj v budúcnosti priniesť problémy (str. 653 spisu), a na inom mieste, že „už len samotná existencia operačných zákrokov v dutine brušnej, ako tomu bolo v tomto prípade, by umožňovala aplikovať položku 311“ (č.l. 654 spisu). K otázke zrastov v dutine brušnej a rozvoja tzv. ileózneho stavu sa napokon vyjadril aj C.. I.. W. vo svojom znaleckom posudku a uviedol: „Čo sa týka zrastov v dutine brušnej a rozvoja tzv. ileózneho stavu, je to veľmi častá komplikácia a dokonca i u menej závažných ochorení bez zápalu. Pozorujeme ju i po obvyčajnej revízii dutiny brušnej, dokonca i po laparoskopických operáciách, kde sa dutina brušná neotvára, ale zavádza sa iba kamera.“ (str. 5 znaleckého posudku z 20. februára 2015, č.l. 337 spisu). Na pojednávaní dňa 11. februára 2020 tiež C.. I.. W. uviedol: „Zrasty môžu nastať kedykoľvek, aj po niekoľko desiatok rokov.“ Z týchto okolností prípadu, ako aj znalci konštatovali, je zrejmé, že ileózny stav môže pacienta postihnúť aj po mnohých rokoch a skutočnosť, že v určitom momente je pacient bez príznakov a nemá ťažkosti, neznamená, že k

zhoršení nemôže dôjsť. Dovolací súd tak uzatvára, že následky na zdraví u žalobcu 1/ v priamej príčinnej súvislosti spôsobené žalovanou sú prítomné a nedajú sa objektívne a s istotou vylúčiť.

25. Čo sa týka námietok žalovanej vo vzťahu k ohodnoteniu bolestného, pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval porušenie povinnosti žalovanej nesprávnym postupom v diagnostike, t.j. žalovaná nezistila pravú príčinu stále sa zhoršujúceho zdravotného stavu u žalobcu 1/, hoci tak mohla a bola povinná urobiť, nemôže sa zbaviť svojej zodpovednosti za následok tým, že vykonala medicínsky správne indikovaný zákrok. Skutočnosť, že zákrok bol indikovaný správne, konštatovali už súdy v základnom konaní a táto skutočnosť nebola sporná, k naplneniu zodpovednosti žalovanej však došlo následne v pooperačnom období porušením povinností už vyššie označených súdom prvej inštancie. Inými slovami, hoci je vždy riziko medicínskeho zákroku možné, zodpovednosť nevzniká len vtedy, ak zdravotná starostlivosť bola poskytnutá lege artis, čo však nebol tento prípad. Len v prípade, ak by žalovaná postupovala správne a nezanedbala svoje povinnosti, mohla by byť táto námietka dôvodná.

26. Námietky žalovanej, že žalobca 1/ netrpí trvalými následkami na zdraví a neexistuje dôvod odškodnenia vytrpenej bolesti, boli žalovanou použité už v rámci procesnej obrany pred súdom prvej inštancie a tiahnu sa celým základným konaním (viď vyjadrenie žalovanej k posudku č.l. 463, zápisnica z pojednávania zo dňa 10. mája 2017 č.l. 475, zo dňa 11. februára 2020 č.l. 650, bod 7 rozhodnutia súdu prvej inštancie), preto sa súd prvej inštancie týmito otázkami zaoberal aj v rámci dokazovania (viď zápisnica z pojednávania zo dňa 11. februára 2020, č.l. 650 a nasl., str. 15 posledné dva odseky bodu 25 rozsudku súdu prvej inštancie). Námietky rovnakého obsahu a významu vzniesla žalovaná aj v odvolaní, preto opätovne tu treba zdôrazniť, že pokiaľ sa súd prvej inštancie vysporiada s procesnou obranou žalovanej, odvolací súd odkáže na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP a odvolacie námietky neprinášajú žiadne nové podnety na odvolací prieskum, niet dôvodu, aby odvolací súd len formálne opakoval už vyjadrené vecne správne závery súdu prvej inštancie. Ani dovolací súd nedospel k záveru, že by odvolacie námietky žalovanej vyžadovali špecifickú odpoveď odvolacím súdom, nakoľko boli komplexne a dostatočne zodpovedané v rámci rozhodnutia súdu prvej inštancie.

27. Dovolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu, podloženého vykonanými dôkazmi v ich súhrne, jeho úvahy v tomto smere sú logické a dostatočne odôvodnené, preto nezistil nedostatky ani v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu odkazujúceho na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že dovolateľka nesúhlasí so závermi súdov nižších inštancií a ich odôvodnením, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP totiž nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalovaná tak neopodstatnene namietala existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívajúcu v nedostatkoch odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

28. Dovolateľka tiež namietala nedostatky v zisťovaní skutkového stavu, mala za to, že skutkový stav nebol zistený správne a úplne. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/224/2021, 9Cdo/213/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti.

29. Pokiaľ sa dovolateľka snaží cez vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietat nesprávne právne posúdenie sporu súdmi nižších inštancií, je treba zdôrazniť, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo 73/2020, 9Cdo 121/2020).

30. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

31. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

32. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

33. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

34. Otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) alebo otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii alebo interpretácii procesných ustanovení). Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

35. Predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie dôvodnosti uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP s vymedzením právnej otázky dovolateľky, ktorú dovolací súd posúdil z hľadiska obsahového (článok 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP). Dovolateľka sa v podstate pýta, či je možné vyvodiť zodpovednosť žalovanej ako poskytovateľky zdravotnej starostlivosti porušením právnej povinnosti vyplývajúcej jej z ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. na základe konštatovania postupu „vitium artis” súdom vo význame presiahnutia úrovne prípustného medicínskeho rizika pri inak správnom postupe liečby.

36. Uvedená právna otázka by bola relevantná za predpokladu, že by bola výlučným dôvodom pre priznanie uplatneného žalobného nároku žalobcu 1/ a zodpovednosť žalovanej v spore by súdy vyvodili výlučne z konštatovania postupu „vitium artis”. Odvolací súd však potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie založené na tom právnom závere, že boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaná nezistila skutočnú príčinu nepriaznivého pooperačného stavu u žalobcu 1/, nevyčerpala všetky možnosti diagnostiky a liečby (neopakovala CT vyšetrenie, prípadne aj sonografické vyšetrenie za prítomnosti skúsenejšieho sonografistu, resp. konzília lekárov), na základe realizovaných sonografických vyšetrení nesprávne určila žalobcovi 1/ diagnózu, a teda v dôsledku nezistenia pravej príčiny neustále zhoršujúceho sa stavu

u žalobcu 1/ nereagovala včasným operačným zákrokom k odstráneniu abscesu vzniknutého v dutine brušnej u žalobcu 1/, čím mohlo dôjsť k eliminácii nepriaznivých zdravotných následkov u žalobcu 1/, pričom nemožno opomenúť ani fakt, že 1. operačný zákrok bol vykonaný bez získania písomného informovaného súhlasu zo strany zákonných zástupcov žalobcu 1/. Inými slovami, súd prvej inštancie konštatoval postup žalovanej „non lege artis”, porušenie povinnosti žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré konkrétnym spôsobom aj označil. Súd prvej inštancie teda nezložil svoje rozhodnutie na závere, že žalovaná je zodpovedná za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto, že došlo k presiahnutiu prípustného medicínskeho rizika a že svojím postupom „vitium artis” založila svoju právnu zodpovednosť za výsledok, ktorý nastal u žalobcu 1/, jej postupom „lege artis”. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, na str. 18 svojho rozsudku uvádza, že pooperačný priebeh liečby a komplikáciou poškodeného pacienta aj podľa názoru odvolacieho súdu presiahli úroveň prípustného medicínskeho rizika pri správnom postupe liečby. Dovolací súd uznáva, že dovolateľka mohla z tejto vety odôvodnenia odvolacieho súdu nadobudnúť dojem, že je zodpovedná za škodu pre postup „vitium artis”, avšak pri podrobnejšej analýze odôvodnenia odvolacieho súdu je potrebné dospieť k záveru, že o takýto výklad nejde. Tejto vete totiž predchádzalo konštatovanie odvolacieho súdu, že „k vzniku škody na zdraví u žalobcu 1/ nedošlo vykonaním operácie u žalobcu 1/ a súd uznal, že indikácia k operačnému zákroku bola zo strany operátora správna, k poškodeniu jeho zdravia však došlo v ďalšom konaní poskytovateľa zdravotnej starostlivosti pri pooperačnej starostlivosti o pacienta. Postup žalovaného v tomto smere síce súd tiež uznal za „lege artis” (okrem postupu pri písomnom vyžiadaní informovaného súhlasu k operácii, ktorý postup ale nebol v priamej príčinnej súvislosti s pooperačnými ťažkosťami žalobcu 1/), avšak mieru pochybenia žalovaného súd považoval na úrovni „vitium artis”, teda poškodenia pacienta pri nevyčerpaní všetkých možností diagnostiky a liečby.” Z týchto predchádzajúcich viet vyplýva, že aj odvolací súd označuje a chápe pojem „vitium artis” v prejednávacom prípade ako porušenie povinnosti žalovanou, keď ho vymedzuje ako „miera pochybenia žalovaného” a „poškodenie pacienta pri nevyčerpaní všetkých možností diagnostiky a liečby” pri pooperačnej starostlivosti o pacienta. Napokon nie je možné prehliadnuť ani tú skutočnosť, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a v celom rozsahu odkázal na jeho vecne správne odôvodnenie, tým pádom aj na jeho záver o porušení povinností žalovanou a jeho vecne správne odôvodnenie.

37. Dovolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie bolo v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu v otázke zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti založenej na porušení povinnosti v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., t.j. na subjektívnej zodpovednosti žalovanej za postup „non lege artis”, teda za protiprávne zavinené (aj nedbanlivostné) konanie (viď 6Cdo 168/2010, 4Cdo 140/2019) a nie na objektívnej zodpovednosti založenej na princípe zodpovednosti za výsledok či presiahnutie medicínskeho rizika.

38. Navyše treba dodať, že aj pojem „vitium artis” môže mať v rôznych prípadoch odlišný obsah, keďže význam tohto pojmu nie je celkom jednoznačný a vhodnosť jeho používania je v medicínsko-právnej literatúre spochybňovaná (viď napr. Pavol Kádek, Právna zodpovednosť v medicíne a zdravotníctve, Wolter Kluwer, 2018, str. 16; Vondráček, J. a kol.: Medicínsko-právní terminologie, Praha: Grada, 2009, str. 38; Mach, J.: Medicína a právo, Praha: C.H.Beck, 2006, str. 56; Štefan, J., Mach, J.: Soudně-lékařská a medicínsko-právní problematika v praxi, Praha: Grada, 2005, str. 213). Dôležité je v takýchto prípadoch vychádzať z obsahu a významu tohto pojmu, ktorý mu v konkrétnom prípade pripisujú znalci v konaní a ktorý vyplýva z vykonaného dokazovania. K založeniu zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti môže dôjsť aj postupom „vitium artis” použitým znalcom v konaní, avšak len v prípade, ak je chápaný v zmysle konkrétneho preukázaného porušenia povinnosti, pochybenia majúceho za následok nesprávnu diagnózu, nie včasný zásah a podobne.

39. V prejednávacom prípade, i keď znalci výslovne nekonštatovali postup „non lege artis”, z ich vyjadrení a záverov vykonaného dokazovania je zrejmé, že postup „vitium artis” znamenal zavinené pochybenie na strane žalovanej, ku ktorému došlo v pooperačnom období tým, že zo strany nemocnice v Lučenci došlo k nesprávne určeniu diagnózy zhoršujúceho sa zdravotného stavu žalobcu 1/ ako dôsledku bezdôvodného nevyužitia iných dostupných diagnostických metód, nesprávnym vyhodnotením

opakovaných sonografických vyšetrení v situácii nezlepšovania sa pacienta po operácii apendixu v retrocaecalnej polohe indikujúcej nie ranovú infekciu, ale krvácanie v dutine brušnej (najneskôr už v časovom slede po 21. septembri) a oneskorenou zásahom prevozu (navyše s nesprávnou diagnózou) na vyššie pracovisko v situácii, keď pacient mal vysokú hladinu CRP a bol v septickom šoku predstavujúcom riziko ohrozenia života, teda evidentne nie včas. Znalci v konaní, a to vrátane C.. I.. W. pritom potvrdili, že reoperáciu bolo možné vykonať aj v nemocnici Lučenci, žalovanej tak ani z technického hľadiska jej možností nič nebránilo v tom, aby v tomto prípade zasiahla ex ante včas a správne.

40. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľky týkajúca sa § 421 ods. 1 CSP je nedôvodná a ňou uvádzaný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci) nie je v podanom dovolaní vymedzený spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP.

41. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

42. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol vzhľadom na dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu týkajúce sa výlučne nárokov vo vzťahu k žalobcovi 1/ podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia 2/ a 3/ nemajú právo na náhradu trov dovolacieho konania.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.